

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση T-423/14

**Λάρκο Γενική Μεταλλευτική και Μεταλλουργική ΑΕ
κατά
Ευρωπαϊκής Επιτροπής**

«Κρατικές ενισχύσεις – Ενισχύσεις χορηγηθείσες από την Ελλάδα – Απόφαση κηρύσσουσα τις ενισχύσεις μη συμβατές με την εσωτερική αγορά – Έννοια της κρατικής ενισχύσεως – Πλεονέκτημα – Κριτήριο του ιδιώτη επενδυτή – Ύψος των προς ανάκτηση ενισχύσεων – Ανακοίνωση της Επιτροπής περί των κρατικών ενισχύσεων με τη μορφή εγγυήσεων»

Περίληψη – Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου (έκτο τμήμα)
της 1ης Φεβρουαρίου 2018

- Πράξεις των θεσμικών οργάνων – Αιτιολογία – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Περιεχόμενο*
(Άρθρο 296, εδ. 2, ΣΛΕΕ)
- Προσφυγή ακυρώσεως – Λόγοι – Έλλειψη αιτιολογίας ή ανεπαρκής αιτιολογία – Λόγος διαφορετικός από εκείνον που αφορά την ουσιαστική νομιμότητα*
(Άρθρο 263 ΣΛΕΕ)
- Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Έννοια – Παροχή πλεονεκτήματος στους δικαιούχους – Εγγύηση του Δημοσίου – Απόδειξη της υπάρξεως πλεονεκτήματος αποκείμενη στην Επιτροπή – Εκτίμηση λαμβανομένων υπόψη όλων των κρίσιμων στοιχείων*
(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)
- Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Έννοια – Εκτίμηση με βάση το κριτήριο του ιδιώτη επενδυτή – Εκτίμηση λαμβανομένων υπόψη όλων των κρίσιμων στοιχείων της επίμαχης πράξεως και του πλαισίου της – Υποχρέωση του κράτους μέλους να παράσχει αντικειμενικά και επαληθεύσιμα στοιχεία από τα οποία προκύπτει ο οικονομικός χαρακτήρας της δραστηριότητάς του*
(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)
- Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Έννοια – Νομικός χαρακτήρας – Ερμηνεία βάσει αντικειμενικών στοιχείων – Δικαστικός έλεγχος – Περιεχόμενο*
(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)
- Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη – Έννοια – Εγγυήσεις χορηγηθείσες από φορείς του Δημοσίου σε προβληματική επιχείρηση – Οικονομικές δυσχέρειες – Κριτήρια εκτιμήσεως – Ύπαρξη αρνητικών ιδίων κεφαλαίων και σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών*
(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ· ανακοίνωση 2004/C 244/02 της Επιτροπής, σημείο 11)

7. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Έννοια — Κριτήριο του ιδιώτη επενδυτή — Εισφορά κεφαλαίου — Σύμπτωση των εισφορών των ιδιωτών επενδυτών και των επενδυτών του Δημοσίου — Κριτήρια εκτιμήσεως*
(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)
8. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Έννοια — Παρέμβαση του Δημοσίου που παρέχει ελάφρυνση από τις συνήθεις επιβαρύνσεις του προϋπολογισμού μιας επιχειρήσεως — Εμπίπτει*
(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)
9. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Έννοια — Ενισχύσεις προερχόμενες από κρατικούς πόρους — Εγγύηση χορηγηθείσα από το Δημόσιο — Εμπίπτει — Δεν υφίσταται άμεση και βέβαιη χρήση των κρατικών πόρων, λόγω καταπτώσεως της εγγυήσεως — Δεν ασκεί επιρροή*
(Άρθρο 107 § 1 ΣΛΕΕ)
10. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Απαγόρευση — Παρεκκλίσεις — Περιεχόμενο — Στενή ερμηνεία — Οικονομικά μειονεκτήματα που προκαλούνται άμεσα από θεομηνίες ή από άλλα έκτακτα γεγονότα*
(Άρθρο 107 §§ 1 και 2, στοιχείο β', ΣΛΕΕ)
11. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Απαγόρευση — Παρεκκλίσεις — Εξουσία εκτιμήσεως εκ μέρους της Επιτροπής — Έκδοση κατευθυντήριων γραμμών εκ μέρους της Επιτροπής σχετικά με τον έλεγχο του συμβατού χαρακτήρα των εγγυήσεων με την εσωτερική αγορά — Συνέπειες — Αυτοπεριορισμός της Επιτροπής όσον αφορά την εξουσία της εκτιμήσεως*
(Άρθρο 107 § 3 ΣΛΕΕ)
12. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Ανάκτηση παράνομης ενισχύσεως — Επαναφορά των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση — Υπολογισμός του προς ανάκτηση ποσού — Ενίσχυση με τη μορφή εγγυήσεως*
(Άρθρο 108 § 2 ΣΛΕΕ)
13. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Ανάκτηση παράνομης ενισχύσεως — Υπολογισμός του προς ανάκτηση ποσού — Ενίσχυση χορηγηθείσα με τη μορφή ατομικής εγγυήσεως — Καθορισμός του στοιχείου ενισχύσεως ελλείψει αγοραίας τιμής της εγγυήσεως — Επιχείρηση ευρισκόμενη σε εξαιρετικά επισφαλή θέση — Υπολογισμός με βάση τη συνδρομή εξαιρετικής περιπτώσεως — Επιτρεπτό*
(Άρθρο 108 § 2, εδ. 1, ΣΛΕΕ· κανονισμός 659/1999 του Συμβουλίου, άρθρο 14 § 1· ανακοίνωση 2004/C 244/02 της Επιτροπής, σημείο 4.1, εδ. 3, στοιχείο α')

1. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψη 26)

2. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψη 43)

3. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 50-55)

4. Εάν κράτος μέλος επικαλεσθεί το κριτήριο του ιδιώτη επενδυτή κατά τη διοικητική διαδικασία, οφείλει, σε περίπτωση αμφιβολίας, να αποδείξει αδιαμφισβήτητα και βάσει αντικειμενικών και επαληθεύσιμων στοιχείων ότι το μέτρο που εφάρμοσε συναρτάται με την ιδιότητα του μετόχου που έχει το κράτος αυτό. Από τα στοιχεία αυτά πρέπει να συνάγεται σαφώς ότι το οικείο κράτος μέλος είχε λάβει, πριν ή συγχρόνως με την παροχή του οικονομικού πλεονεκτήματος, την απόφαση να προβεί, με το μέτρο που πράγματι έλαβε, σε επένδυση στην ελεγχόμενη από αυτό δημόσια επιχείρηση. Είναι δυνατόν να ζητηθούν προς τούτο, μεταξύ άλλων, στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι η απόφαση αυτή στηρίζεται σε οικονομικές εκτιμήσεις παρεμφερείς με εκείνες στις οποίες θα προέβαινε, υπό τις περιστάσεις της προκειμένης περιπτώσεως, ένας ορθολογικός ιδιώτης επενδυτής ευρισκόμενος στην πλησιέστερη κατά το δυνατόν κατάσταση εκείνης του εν λόγω κράτους μέλους, προτού προβεί στη συγκεκριμένη επένδυση, προκειμένου να προσδιορίσει τη μελλοντική αποδοτικότητα της επενδύσεως αυτής.

Αντιθέτως, οικονομικού χαρακτήρα εκτιμήσεις μεταγενέστερες της παροχής του πλεονεκτήματος, αναδρομική διαπίστωση της πραγματικής αποδοτικότητας της επενδύσεως του οικείου κράτους μέλους ή δικαιολογίες μεταγενέστερες της επιλογής της εφαρμοσθείσας στην πράξη διαδικασίας δεν αρκούν για να αποδειχθεί ότι το κράτος μέλος αυτό είχε λάβει, πριν ή συγχρόνως με την παροχή του επίμαχου πλεονεκτήματος, την απόφαση αυτή υπό την ιδιότητα του μετόχου. Πράγματι, για να εξετασθεί αν το Δημόσιο επέδειξε συμπεριφορά συνετού επενδυτή που ενεργεί στο πλαίσιο οικονομίας της αγοράς, το ζήτημα κατά πόσον η συμπεριφορά του Δημοσίου ήταν ορθολογική από οικονομικής απόψεως πρέπει να κριθεί εντός του χρονικού πλαισίου της λήψεως των μέτρων χρηματοδοτικής ενισχύσεως και, επομένως, να αποφευχθεί οποιαδήποτε εκτίμηση στηριζόμενη σε μεταγενέστερη κατάσταση. Τούτο ισχύει ιδίως οσάκις η Επιτροπή εξετάζει την ύπαρξη κρατικής ενισχύσεως σε σχέση με μέτρο το οποίο δεν της έχει κοινοποιηθεί και το οποίο έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή από την οικεία δημόσια οντότητα κατά τον χρόνο που η Επιτροπή προβαίνει στον εκ μέρους της έλεγχο.

(βλ. σκέψεις 56, 57, 83, 86)

5. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 58-61)

6. Η ύπαρξη αρνητικών ιδίων κεφαλαίων μπορεί να χαρακτηριστεί ως σοβαρή ένδειξη περί του ότι επιχείρηση βρίσκεται σε προβληματική οικονομική κατάσταση. Το αυτό ισχύει και για την ουσιώδη μείωση του κύκλου εργασιών και τις σημαντικές ζημίες που συσσώρευσε η οικεία επιχείρηση, στοιχεία τα οποία μνημονεύονται εξάλλου στο σημείο 11 των κατευθυντήριων γραμμών περί διασώσεως και αναδιαρθρώσεως προβληματικών επιχειρήσεων.

(βλ. σκέψη 79)

7. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψη 119)

8. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 142, 151)

9. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψη 149)

10. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψη 156)

11. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 166, 167)

12. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 180, 182, 189)

13. Στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, σε περίπτωση κατά την οποία επιχείρηση ευρίσκεται σε εξαιρετικά επισφαλή θέση. λόγω ιδίως της διαρκούς μείωσεως του κύκλου εργασιών της και των αρνητικών ιδίων κεφαλαίων, στοιχείο που δηλώνει ότι είχε απολεσθεί το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της επιχειρήσεως, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι η συνδρομή «εξαιρετικής περιπτώσεως», κατά την έννοια του σημείου 4.1, τρίτο εδάφιο, στοιχείο α', των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων, συνεπαγόταν αδυναμία της οικείας επιχειρήσεως να εξοφλήσει με ίδια μέσα το συνολικό ποσό που είχε δανεισθεί ή κρίνοντας ότι το ύψος των κρατικών ενισχύσεων με τη μορφή εγγυήσεων του Δημοσίου που χορηγήθηκαν στην εν λόγω επιχείρηση ήταν ίσο με το συνολικό ποσό των δανείων για τα οποία είχε χορηγηθεί εγγύηση.

(βλ. σκέψεις 193, 194)